

Anders Lundin
Anders.lundin@bracke.se

Kommunfullmäktige

Politisk organisation 2027–2030, konsekvenser för tjänsteorganisationen

Kommunstyrelsen uppdrog till kommundirektören, § 63/2026, att utreda vilka konsekvenser det blir för tjänsteorganisationen utifrån de olika alternativen till politisk organisation som demokratiberedningen föreslår.

Demokratiberedningens tre förslag:

- Kommunstyrelse med utskott, som nuvarande organisation
- Nämndorganisation, tre nya nämnder utöver kommunstyrelse
- Kommunstyrelse utan utskott, med extra informationsdagar

Det påtalas att det är viss otydlighet i vad de olika alternativen innebär på detaljnivå, vilket försvårat utredningen.

Kommunstyrelse med utskott

Om nuvarande politisk organisation med utskott beslutas kvarstå föreslås ändå vissa förändringar.

Utskottens nuvarande arbetssätt behöver ses över om de ska vara kvar. Ett politiskt utskott bör behandlas som en politisk instans.

Det finns en otydlighet kring utskottens syfte – om de ska vara politiska instanser för beredning och ställningstagande eller främst forum för information och dialog. Ekonomiutskottet och till viss del skolutskottet fungerar i praktiken som informationsforum. Politiken bör tydliggöra varje utskotts/organs specifika syfte, för att tjänsteorganisationen därefter ska kunna lägga ändamålsenliga resurser utifrån de behov som instansen har. I detta bör även frågor som vilka som ska medverka i organet och om det ska ha beslutanderätt besvaras.

Utskottens funktionalitet beror inte enbart på formell struktur, utan också på hur politiken väljer att använda dem i praktiken.

Samtidigt är det ett relativt väl inarbetat arbetssätt och flera chefer ser positivt på att vidhålla det, med lite anpassningar. För att utskotten ska fungera bättre ser tjänsteorganisationen behov av tydligare uppdrag, klarare koppling mellan politik och tjänsteorganisation samt återkommande utvärderingar. Det påtalas att det saknas en naturlig arena för att hantera

personalpolitiska frågor.

Behållande av nuvarande organisation uppfattas inte kräva extra resurser.

Nämndorganisation

Införande av nämnder är en omfattande omorganisation som kräver mycket resurser för att få både de politiska instanserna och tjänsteorganisationen att fungera väl och samordnat. En nämndorganisation är mer personalkrävande, det är svårt att se att fler nämnder är möjliga att hantera på befintlig personalstyrka. Både personal/ekonomifunktionen och kansliet uttrycker att man ser behov av extra personalresurser.

Det förväntas också leda till att arbetet blir mer avdelningsspecifikt, samordningen mellan avdelningarna kommer därför bli lidande. Lagstiftning och utveckling går mot ökad samverkan, eventuella fördelar med flera nämnder bedöms kunna uppnås även inom nuvarande organisation – utan att bygga nya administrativa nivåer.

En annan risk som uttrycks är att en nämndorganisation riskerar att försvaga kommunstyrelsens helhetsperspektiv.

Införandet av en nämndorganisation innebär ett betydande ökat administrativt och organisatoriskt arbete.

Kommunstyrelse med extra informationsdagar, exklusive utskott

En starkare kommunstyrelse där samtliga ledamöter ska få samma information uppfattas till viss del som stärkande för kommunstyrelsens helhetsperspektiv. Fördelar som nämns är att kommunstyrelsen blir mer insatt i alla avdelningars arbeten och utmaningar.

Vissa risker uppfattas samtidigt, i och med att det blir väldigt informationstungt, där större ansvar läggs på varje ledamot att vara väl insatt i kommunens alla verksamheter. Risken är att alla ledamöter inte har samma tid, intresse och möjlighet att sätta sig in i all information/alla ärenden i den omfattning som krävs. Det uttrycks att det också finns risk att utrymmet för förankring och delaktighet minskar.

Det krävs också tydligt uppdrag och samarbete mellan tjänsteorganisation och politiken om hur det politiska arbetet ska organiseras och hanteras.

Ett utskott kommer behöva kvarstå, gällande individärenden med stark sekretess, det förespråkas inte att hela kommunstyrelsen ska ta del av dem. De ledamöter som ska ingå i det utskottet behöver goda kunskaper i de lagar och regler som styr ärendena.

Inga extra personalbehov uppfattas tillkomma i den här modellen.

Risken bedöms överhängande att 6 sammanträden per år är ett för lågt antal. Kansliet uppskattar att 10 sammanträden + 10 informationsdagar per år är mer rimligt.

Anders Lundin
Kommundirektör